

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobců: **a) P. K., b) B. K.**, zastoupení JUDr. Davidem Pytelou, MBA, LL.M., advokátem se sídlem Litovelská 1349/2b, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Ředitelství silnic a dálnic s. p., se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2023, čj. KUOK 100462/2023, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 23. 1. 2024, čj. 65 A 75/2023-126,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobci **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 4. 2022, čj. KUOK 43289/2022, k žádosti osoby zúčastněné na řízení rozhodl mezitímním rozhodnutím dle § 4a zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2023, a § 24 odst. 3 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění) tak, že odňal vlastnické právo žalobců k jejich pozemku p. č. XA (tento i všechny dále uvedené pozemky se nacházejí v k. ú. P.), a to ve prospěch České

republiky (jednající prostřednictvím osoby zúčastněné na řízení) za účelem realizace veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury „*Dálnice D1-stavba 0136 Říkovice-Prerov*“.

[2] Toto rozhodnutí žalovaného na základě žaloby žalobců zrušil Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 18. 10. 2022, čj. 60 A 55/2022-85. Shledal, že znalecký posudek, který sloužil jako podklad pro návrh kupní smlouvy v rámci kontraktačního procesu mezi žalobci a osobou zúčastněnou, vykazuje vady. Žalovaný pokračoval v řízení a v záhlaví označeným (mezitímním) rozhodnutím opět rozhodl o odnětí vlastnického práva shodně jako v předchozím rozhodnutí.

[3] I toto rozhodnutí žalovaného napadli žalobci žalobou, kterou krajský soud rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Žalovaný podle něj správně uvedl, že navazující pozemek p. č. XB (také ve vlastnictví žalobců) nebude stavbou dálnice dotčen. Nesouhlasil ani s tím, že na tomto pozemku budou umístěny další záměry, které zasahují do jejich vlastnického práva a měly tak být zohledněny. Není zřejmé, jak by se mohla dotknout práv žalobců skutečnost, že záměr přeložky vodovodu (AC 150) nebyl výslovně v napadeném rozhodnutí uveden při identifikaci veřejného zájmu. Na základě provedeného dokazování (změna územního rozhodnutí, stavební povolení, mapa předložená při jednání) pak krajský soud dovodil, že na uvedeném pozemku se záměr přeložky vodovodu ani nebude nacházet. Je povolen na pozemku p. č. XA a na pozemek p. č. XB nebude zasahovat ani ochranným pásmem.

[4] Ve vztahu k záměru „Přeložky venkovního vedení VN“ (SO 422) krajský soud připustil, že územním rozhodnutím ze dne 19. 11. 2019 byl příhradový stožár č. 19 (a s tím i trasa vedení) přemístěn z pozemku p. č. XC na pozemek p. č. XB. Na základě provedeného dokazování (fotografie, situační výkres a e-mailová komunikace) ale soud zjistil, že daný stožár byl fakticky vybudován na svém původním místě (pozemku p. č. XC) a ani jeho ochranné pásmo na pozemky žalobců nezasahuje. Poukázal v této souvislosti též na smlouvu o zřízení věcného břemene k umístění daného záměru na pozemek p. č. XC a skutečnost, že společnost ČEZ vzala zpět svůj návrh na zahájení vyvlastňovacího řízení ve vztahu k jiným pozemkům žalobců. Krajský soud se ztotožnil se žalovaným, že hodnocení zákonnosti postupu osoby zúčastněné není předmětem tohoto řízení. Uvedl, že její snahou bylo vyhovět žalobcům a nezatěžovat jejich pozemky, přičemž to, zda se tak stalo z právního hlediska vhodnou cestou, je nerozhodné. Pozemek žalobců p. č. XB ani žádný jiný není daným záměrem zasažen, proto nemá význam zabývat se tím, zda jej měl žalovaný zohlednit při vymezení veřejného zájmu a v návaznosti na to, zda v důsledku existence záměru lze užívat pozemek žalobců p. č. XB pouze s nepřiměřenými obtížemi ve smyslu § 4 odst. 3 zákona o vyvlastnění. Sice trvá právo osoby zúčastněné umístit daný záměr na pozemky žalobců, pokud ale bude změna umístění záměru aprobována (v rámci kolaudace či změnou stavby před dokončením), toto právo zanikne. Pokud nebude aprobována, bude osoba zúčastněná muset znovu jednat s žalobci případně znovu zahájit vyvlastňovací řízení. Žalobci tak nejsou daným postupem zkráceni na svých právech.

[5] Shodný závěr krajský soud dovodil i ve vztahu k záměru „vVN zdvojení vedení“ (VN09) s tím, že nevede-li přes pozemky žalobců původní vedení, nemůže přes ně vést ani jeho rozšíření. Jak dále uvedl, námitky emisí a ochranného pásma dálnice, díky nimž má být užívání uvedeného pozemku značně ztíženo, resp. má žalobcům k němu zůstat tzv. holé

pokračování

vlastnictví, žalobci neuplatnili ve lhůtě uvedené v § 22 odst. 2 zákona o vyvlastnění. Tyto námitky uvedli žalobci poprvé až v žalobě, proto se jimi nezabýval ani soud. K námitkám týkajícím se přístupnosti (zbývajících) pozemků žalobců pak krajský soud uvedl, že přístup bude zajištěn skrze přístupovou cestu (stavební objekt SO 153). Z fotografií předložených žalobci plyne, že příjezd motorovými vozidly je stále znemožněn, pěši však zjevně zachován je. Žádný právní předpis neukládá osobě zúčastněné na řízení, aby zajistila žalobcům přístup motorovým vozidlem k jejich pozemkům, případně s nimi řešila náhradu škody za dočasné omezení přístupu. Důvodnými pak krajský soud neshledal ani námitky týkající se vad znaleckého posudku

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení

[6] Proti tomuto rozsudku podali žalobci (stěžovatelé) kasační stížnost. Předeslali, že v novém návrhu kupní smlouvy nebyly zahrnuty všechny pozemky, jež mají být dotčeny stavbou dálnice, především pozemek p. č. XD, na němž má být umístěn záměr přeložky vedení VN, s níž počítá dosud platné územní rozhodnutí. Tato přeložka tvoří součást stavby dálnice. Stěžovatelé nikdy nebránili převodu vlastnického práva, odmítají však štěpení svého majetku. Kromě plochy zastavěné stožárem pro účely uvedené přeložky nebudou moci daný pozemek řádně užívat i v důsledku existence ochranného pásma. Na ten (i další pozemky) zasahuje též ochranné pásmo dálnice. Za těchto podmínek nemají zájem uvedený pozemek vlastnit, neboť by jim zbylo „holé vlastnictví“. Stěžovatelé dále shrnuli postoj osoby zúčastněné (s níž se ztotožnil žalovaný) k jejich požadavku na rozšíření předmětu kupní smlouvy (ve vztahu k přeložce VN) s tím, že v průběhu řízení před soudem došlo ke změně okolností (zmíněný stožár byl přesunut na jiný pozemek).

[7] Stěžovatelé v kasační stížnosti konkrétně vymezili 3 okruhy kasační argumentace. První se týká toho, zda lze v řízení o vyvlastnění odejmout vlastnické právo pouze k jedné z několika nemovitostí, ačkoliv k uskutečnění záměru je zapotřebí úprava práv i k dalším nemovitostem téhož vyvlastňovaného. Podle stěžovatelů stavba dálnice představuje funkční celek a jeho jednotlivé dílčí součásti od sebe nelze oddělovat. Nesouhlasí tedy s argumentací osoby zúčastněné, dle níž by měli úpravu vlastnických práv pro umístění přeložky VN řešit se společností ČEZ. Osoba zúčastněná nijak nezpochybnila, že umístění přeložky je vyvoláno realizací stavby dálnice. Vyvlastnitel nemůže postupovat „salámovou metodou“ a usilovat pouze o nabytí vlastnického práva k pozemku p. č. XA, ačkoliv stavební záměr předpokládá taktéž využití pozemku p. č. XB. Žalovaný v tomto směru porušil § 8 odst. 1 správního řádu a pochybil, neboť nevyhodnotil komplexně dopad záměru stavby dálnice na vlastnická práva stěžovatelů. Jejich požadavek na odkoupení obou pozemků byl naprosto legitimní, přičemž zřízení věcného břemene by situaci řešilo pramálo. S odkazem na § 3 odst. 1 a § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění stěžovatelé dále poukazují na to, že žalovaný nesprávně posoudil rozsah, v jakém je nezbytně zapotřebí provést úpravu vlastnických práv za účelem dosažení sledovaného cíle (stavby dálnice). Platné územní rozhodnutí počítá s realizací stavby jak na pozemku p. č. XA, tak i na pozemku p. č. XB. Osoba zúčastněná sabotuje jakoukoliv snahu stěžovatelů o dosažení konsensu. Žalovaný i krajský soud nesprávně posoudili naplnění podmínek pro vyvlastnění. Nepřihlédli k tomu, že návrh kupní smlouvy nebyl učiněn řádně, čímž nemohlo dojít ke splnění podmínky subsidiarity vyvlastnění. K dané části kasační argumentace stěžovatelé ještě dodali, že napadené rozhodnutí se obsahem kupní smlouvy zabývalo velmi okrajově a neúplně. Stěžovatelé měli oprávněné

požadavky na další náležitosti, zejména pokud jde o zjednání přístupu do zahrady. Již několik let nemají ke své zahradě přístup, jelikož příjezdová cesta byla bez náhrady zrušena. Návrh kupní smlouvy neupravoval přístup k pozemku p. č. XB. Ze strany osoby zúčastněné nebyla žádná vůle jednat o přístupu ani v rámci jiné dohody mimo kupní smlouvu.

[8] Druhou část kasační argumentace stěžovatelé vymezili otázkou, zda lze přihlížet k změně stavebního záměru, která neprošla řádným schvalovacím řízením a nastala až po ukončení kontraktačního procesu. Soud neměl vůbec přihlížet k novému tvrzení osoby zúčastněné a faktickému přesunu přeložky VN. Pro stěžovatele byla tato skutečnost zcela nová. S odkazem na § 96 odst. 2 správního řádu stěžovatelé zdůraznili, že soulad rozhodnutí s právními předpisy se posuzuje podle právního stavu a skutkových okolností v době jeho vydání. Krajský soud měl při hodnocení splnění podmínek pro vyvlastnění vycházet ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí žalované. V té době platilo (a doposud platí) územní rozhodnutí, které předpokládá umístění přeložky VN na pozemek p. č. XB. Jednání osoby zúčastněné považují stěžovatelé za nepoctivé a lstivé (ta zcela změnila svůj doposud zdrženlivý postoj, podle něhož tuto záležitost má řešit společnost ČEZ bez její intervence). Osoba zúčastněná zamlčovala podstatné informace a svévolně upravovala stavební záměr. Stěžovatelé v době kontraktace nevěděli (ani vědět nemohli), že stavební záměr do pozemku p. č. XB nezasáhne. Je sporné, zda v řízení o vyvlastnění lze vůbec přihlížet ke změnám stavebního záměru provedeným v rozporu s územním rozhodnutím. Faktické vybudování přeložky VN na pozemku p. č. XC bylo provedeno v rozporu s právními předpisy. Krajský soud k tomu však odmítá přihlídnout. V konečném důsledku pak přiznává ochranu neoprávněně provedené změně stavebního záměru, která je způsobilá ohrozit veřejný zájem na ochraně životního prostředí. Nebylo ani zjištěno, jaké následky vyvolá změna umístění přeložky v dotčeném území. Podle stěžovatelů se v daném případě nejedná o nepodstatnou změnu stavby a danou změnu nelze zhojit ani změnou stavby před dokončením. Osud stavby přeložky je tedy nejistý a stavební úřad může rozhodnout o jejím odstranění.

[9] Poslední (třetí) část kasační argumentace se pak týká otázky, zda může vyvlastňovaný požadovat odkoupení pozemku pro jeho zasažení ochranným pásmem záměru. Stěžovatelé se domáhali rozšíření předmětu kupní smlouvy na pozemek p. č. XB i z důvodu, že se nachází v ochranném pásmu dálnice. S tím jsou spojena výrazná omezení. Upozornili též na to, že daný pozemek bude dotčen stavbou vodovodu. S odkazem na bod 8 napadeného rozsudku stěžovatelé uvádějí, že z dokumentace, kterou předložila osoba zúčastněná ke stavbě vodovodu vyplývá, že na pozemek p. č. XB zasahuje ochranné pásmo. Byť se jedná o relativně malý přesah, mají stěžovatelé za to, že se krajský soud touto skutečností zabýval nedostatečně. Ochranné pásmo dálnice i vodovodu znamenají pro stěžovatele ve svém souhrnu výrazná omezení. Pozemek p. č. XB nebude možné v důsledku stanovení zmíněných ochranných pásem náležitě využívat.

[10] Žalovaný navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta. Upozornil na to, že vyvlastňovací řízení je řízením zahájeným na návrh. Vyvlastnitel nepodal návrh na vyvlastnění pozemku p. č. XA z důvodu přeložky vedení VN a žalovaný nemohl rozhodnout o rozšíření vyvlastnění i na pozemek p. č. XB. K rozšíření vyvlastnění nestačí, pokud v důsledku zřízení nebo provozu účelu vyvlastnění by se mohlo užívání zbylých nemovitostí zhoršit. Podle judikatury pro rozšíření vyvlastnění musí být učiněn

pokračování

jednoznačný závěr, že pozemek lze užívat jen s nepřiměřenými obtížemi. Pozemek p. č. XB lze nadále užívat bez nepřiměřených potíží. S odkazem na judikaturu žalovaný dále uvedl, že pokud vyvlastnitel vede se stěžovateli jednání již téměř 10 let (a několikrát jim nabídl i odkup pozemku p. č. XB) a ti stále nejsou spokojeni s návrhem smlouvy a požadují splnění dalších podmínek, byla naplněna zákonná podmínka snahy o uzavření dohody. Jde-li o přeložku vedení VN, tento záměr (stožár č. 19) je skutečně umístěn v souladu s původním povolením (než bylo územní rozhodnutí změněno) a lze předpokládat, že s legalizací této změny nenastanou problémy. Přemístění již realizovaného stožáru na pozemek stěžovatelů je čistě hypotetické. Ochranné pásmo dálnice na pozemky stěžovatelů nebude zasahovat. Jde-li o námitku týkající se skutkového stavu v době rozhodnutí žalovaného, umístění záměru vedení VN na pozemku p. č. XB nebylo předmětem vyvlastňovacího řízení. Tato otázka byla jen obsahem námitek stěžovatelů, se kterou se žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí vypořádal. Následně došlo k rozvíjení této námítky stěžovateli, na což osoba zúčastněná reagovala sdělením, že stožár byl přemístěn.

[11] Osoba zúčastněná na řízení označila kasační argumentaci stěžovatelů za nepřipadnou a ztotožnila se s napadeným rozsudkem. Shrnula průběh kontraktačního procesu se stěžovateli s tím, že se s nimi snažila opakovaně jednat. Pozemek p. č. XB daným stožárem a jeho ochranným pásmem zatížen nebude, irrelevantní je rovněž námitka ochranného pásma dálnice. Přeložkou vodovodu není daný pozemek dotčen, ochranným pásmem jen nepatrně. Stěžovatelé mohou svůj majetek vlastnit a užívat jako doposud. I z aktuálních fotografií plyne, že jejich pozemky jsou využívány a obhospodařovány. Legalizace umístění zmíněného stožáru není předmětem vyvlastňovacího řízení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud se s ohledem na podobu části uplatněné kasační argumentace předně zabýval její přípustností. V tomto směru je třeba především zdůraznit, že má-li určitá argumentace vůbec představovat kasační námitku, musí být dostatečně konkrétní (rozsudek NSS z 26. 4. 2023, čj. 8 As 163/2021-59 či usnesení NSS ze dne 25. 8. 2023, čj. 8 As 5/2022-44). Kasační stížnost je navíc opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Aby byla přípustná, musí stěžovatel na rozhodnutí krajského soudu reagovat a konkrétně a kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě jeho závěry (rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2017, čj. 1 Azs 249/2016-38, nebo ze dne 29. 1. 2015, čj. 8 Afs 25/2012-351). Pokud tak neučiní, je kasační stížnost nepřipustná dle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se opírá o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. Jinak řečeno, aby byla kasační argumentace přípustná a projednatelná, musí být dostatečně konkrétní, nemůže spočívat v pouhém zopakování žalobních námitek a ani se nemůže zakládat výhradně na argumentaci, která se zcela míjí s nosnými důvody napadeného rozhodnutí krajského soudu. Tomuto požadavku však stěžovatelé v části své argumentace nedostáli.

[13] Ve třetím z výše reprodukováných okruhů kasační argumentace stěžovatelé poukázali na to, že pozemek p. č. XB se nachází v ochranném pásmu dálnice a bude též dotčen ochranným pásmem záměru stavby (přeložky) vodovodu. Podle stěžovatelů se krajský soud touto skutečností zabýval nedostatečně, přičemž uvedená ochranná pásma pro ně představují ve svém souhrnu výrazná omezení. Tuto argumentaci nicméně v souladu se shora uvedenými východisky nelze považovat za přípustnou. Jde-li o zmíněnou otázku

ochranného pásma dálnice, krajský soud jednoznačně uzavřel, že tuto námitku stěžovatelé uplatnili po lhůtě uvedené v § 22 odst. 2 zákona o vyvlastnění, a proto se jí nebude zabývat (viz bod 25. napadeného rozsudku). Na tento závěr však stěžovatelé v kasační stížnosti nijak nereagují a pouze (navíc v obecné rovině) poukazují na výrazná omezení s takovým ochranným pásmem spojená. Jde-li pak o stavební záměr (přeložky) vodovodu, zde krajský soud na základě provedeného dokazování dospěl k tomu, že daný záměr nebude na pozemek p. č. XB zasahovat, a to ani ochranným pásmem (viz bod 17. napadeného rozsudku). Stěžovatelé sice v této souvislosti odkazují na bod 8. napadeného rozsudku, podle něhož je malý přesah ochranného pásma vodovodu na označený pozemek dán, ovšem nijak konkrétně s výše uvedeným jasným závěrem krajského soudu nepolemizují, nezpochybňují provedené dokazování či skutečnosti z něj plynoucí. K tomu je třeba dodat, že v bodě 8. napadeného rozsudku krajský soud toliko reprodukoval vyjádření osoby zúčastněné na řízení k podané žalobě. To nejenže bylo podáno ještě před dokazováním provedeným krajským soudem (z něhož napadený rozsudek vychází), ale především je nelze považovat ani za závěr samotného soudu, z něhož by bylo možno vycházet. S ohledem na výše uvedené lze pak jen stěží považovat za přípustnou kasační argumentaci navazující poznámku stěžovatelů o souhrnu omezení plynoucí z obou zmíněných ochranných pásem. Je tedy nutno uzavřít, že daná část kasační argumentace se zjevně zcela míjí s nosnými důvody, na nichž krajský soud napadený rozsudek postavil, neboť na jeho závěry nijak nereaguje.

[14] Za přípustnou pak rozhodně nelze považovat ani část kasační argumentace zahrnutou v rámci prvního okruhu reprodukováných námitek a týkající se obsahu předkládané kupní smlouvy, resp. zjednaní přístupu stěžovatelů do jejich zahrady (k pozemku p. č. XB). Danou otázkou se krajský soud zabýval především v samostatné části odůvodnění napadeného rozsudku (viz body 27. - 29.). Mimo jiné uzavřel, že stěžovatelům byl zachován pěší přístup k pozemkům, přičemž dle fotodokumentace se na nich zjevně hospodaří. Ani na tuto část odůvodnění napadeného rozsudku však stěžovatelé v kasační stížnosti nijak nereagují a Nejvyššímu správnímu soudu skutečně nepřisluší, aby za ně domýšlel, v jakém ohledu dané závěry krajského soudu jsou (ne)zákonné a (ne)mohou obstát.

[15] Jde-li pak o zbývající část kasační argumentace, tu lze (byť někdy hraničně) považovat za přípustnou, neboť v ní lze shledat polemiku se závěry napadeného rozsudku krajského soudu. Nejvyšší správní soud posoudil v dané části kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných (přípustných) důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[16] Vzhledem k tomu, že třetí okruh kasační argumentace byl z výše uvedených důvodů shledán nepřipustným, zabýval se Nejvyšší správní soud jen jejími prvními dvěma okruhy (vyjma taktéž nepřipustné části prvního okruhu kasačních námitek). Nejvyšší správní soud má v tomto směru za to, že obě stěžovateli vymezené otázky (tedy, zda „lze ... odejmout/omezit vlastnické právo ... pouze k jedné z několika nemovitých věcí, ačkoliv ... k uskutečnění záměru je třeba úprava práv i k dalším nemovitostem ve vlastnictví téhož vyvlastňovaného“ a zda „lze přihlížet ke změně stavebního záměru, která neprošla řádným schvalovacím řízením a která nastala až po ukončení kontrakčního procesu s vyvlastňovaným“) spolu úzce souvisí a je na místě se jimi zabývat společně. V tomto ohledu je třeba vedle již shora citované judikatury týkající se požadavků na projednatelné kasační námitky

pokračování

připomenout, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Tedy Nejvyššímu správnímu soudu přísluší přezkoumat napadený rozsudek (ten, a nikoliv rozhodnutí žalovaného, je zde primárním předmětem přezkumu) toliko v rámci uplatněných kasačních námitek. Míra obecnosti a konkrétnosti kasační argumentace pak nepochybně předurčuje rozsah přezkumné činnosti soudu (k tomu viz rozsudky NSS z 14. 8. 2019, čj. 8 As 153/2019-39, nebo z 13. 9. 2017, čj. 7 As 208/2017-20, a rozsudek rozšířeného senátu z 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS).

[17] Kasační argumentace stěžovatelů se v obou označených částech kasační stížnosti týká výše již opakovaně zmiňované přeložky VN. Stěžovatelé mají předně za to, že žalovaný ani krajský soud neposoudili správně naplnění podmínek pro vyvlastnění a nepřihlédli k tomu, že návrh kupní smlouvy nebyl učiněn řádně (tedy v rozsahu, v jakém je podle stěžovatelů nezbytně k zapotřebí provést úpravu vlastnických práv za účelem dosažení sledovaného cíle - stavby dálnice). Takové východisko (stejně tak jako navazující kasační argumentace) stěžovatelů však pomíjí osobou zúčastněnou a žalovaným zdůrazňovanou (a krajským soudem aprobevanou) skutečnost spočívající nejen v tom, že stěžovateli uváděný pozemek p. č. XB nebyl předmětem daného vyvlastňovacího řízení týkajícího se konkrétní (v rozhodnutí žalovaného označené) veřejně prospěšné stavby, ale především také to, že postup k jeho vyvlastnění by musel probíhat v rámci jiného právního režimu (energetický zákon), přičemž osoba zúčastněná na řízení jakožto vyvlastnitel není ani vlastníkem zmíněné přeložky VN. Tato východiska však stěžovatelé v kasační stížnosti nijak relevantně nezpochybňují. Za daných okolností lze jen stěží vytýkat osobě zúčastněné na řízení, že nezahrnula daný pozemek do stěžovateli zmiňovaného návrhu smlouvy.

[18] V tomto směru je třeba zdůraznit, že předmět soudního přezkumu a jeho rámeček je tvořen konkrétním správním řízením a žalobou napadeným rozhodnutím (§ 65 a násl. s. ř. s.). Pokud tedy stěžovatelé poukazují na některé předchozí postupy osoby zúčastněné na řízení týkající se i jimi uváděného pozemku (a přeložky VN), ty nemohou tvořit podstatu soudního přezkumu v nynějším řízení. Ostatně v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaný vysvětlil, že pozemek žalobců p. č. XB byl dříve součástí trvalého záboru stavby (pro který bylo dané vyvlastňovací řízení vedeno), nicméně došlo ke změně projektu. Stěžovateli v této souvislosti zdůrazňovanou skutečnost, že přeložka VN je vyvolána stavbou dálnice, osoba zúčastněná ani žalovaný nijak nezpochybňují. Tuto skutečnost a zřejmou souvislost stavby dálnice a přeložky VN však podle Nejvyššího správního soudu rozhodně nelze bez dalšího považovat za dostatečnou k tomu, aby zpochybnila výše reprodukováná východiska žalovaného, jež napadený rozsudek aprobeval. S ohledem na výše uvedené pak obtož i závěry krajského soudu, který v nyní projednávané věci neshledal důvodnými ani obavy stěžovatelů z nepřípustného využívání tzv. salámové metody. Za přílehavé pak nelze označit ani stěžovateli v této souvislosti bez dalšího citované § 3 odst. 1 a § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění týkající se vymezení podmínek vyvlastnění, resp. jeho přiměřenosti. Z jejich samotného textu totiž také nelze nezákonnost napadeného rozsudku dovodit. Poukazují-li pak stěžovatelé v této souvislosti též na § 8 odst. 1 správního řádu, k tomu pak nezbyvá než uvést, že ani v případě tohoto ustanovení a z něj obecně plynoucí zásady vzájemné spolupráce správních orgánů není zřejmé, jak popírá shora uvedená východiska žalovaného (resp. napadeného rozsudku). Samotná skutečnost, že spolu určité záměry souvisí, ještě nemůže být dostatečná k tomu, aby bylo za zákonné považováno

jen takové vyvlastňovací řízení (a jemu předcházející kontraktační proces), které bude vedeno k těmto (souvisejícím) záměrům společně.

[19] Ve vztahu ke zmiňovanému záměru (přeložky VN), který podle stěžovatelů zasahuje jejich pozemek p. č. XB, a z toho důvodu měl být také vyvlastněn, je podle Nejvyššího správního soudu dále třeba především zdůraznit, že krajský soud v napadeném rozsudku závěry žalovaného plynoucí ze žalobou napadeného rozhodnutí nijak nepopřel a ztotožnil se s nimi. Souhlasil se žalovaným i v tom, že daný pozemek (p. č. XB) nebude stavbou dálnice nijak dotčen a nebude dotčen ani žádným ze záměrů uváděných v žalobě stěžovatelů (viz bod 24. napadeného rozsudku, v němž krajský soud odkázal i na konkrétní část rozhodnutí žalovaného). Krajský soud vedle toho současně zdůraznil, co bylo předmětem daného soudního řízení (bod 21. napadeného rozsudku). Je sice pravdou, že odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud opřel i o skutečnosti plynoucí z dokazování provedeného až při soudním jednání (podle nichž přeložka VN ani její ochranné pásmo fakticky nezasahují pozemky žalobců), ani z kontextu odůvodnění napadeného rozsudku však nelze mít za to, že by touto (ze své povahy doplňující argumentací) popřel či nepřipustně zcela nahradil shora již opakovaně reprodukováná východiska žalovaného (viz též zejm. str. 16 a 17. rozhodnutí žalovaného).

[20] S ohledem na výše uvedené tedy není na místě, aby se Nejvyšší správní soud blíže zabýval tím, zda zrušit napadený rozsudek z důvodu, že krajský soud přihlédl ke skutkovým okolnostem, k nimž došlo po vydání napadeného rozhodnutí (k přezkumu rozhodnutí založeného na vícero důvodech srov. např. rozsudky NSS ze dne 9. 6. 2016, čj. 9 Azs 84/2016-22, či ze dne 13. 10. 2023, čj. 8 As 146/2022-30). V tomto směru nicméně lze upřesnit, že pro soudní přezkum nemůže být jakkoliv relevantní § 96 odst. 2 správního řádu, na který stěžovatelé v kasační stížnosti v této souvislosti poukazují. Toto ustanovení se totiž týká přezkumného řízení, tedy zvláštního dozorčího prostředku v rámci správního řízení. Pro soudní přezkum skutečně platí, že správní soudy při přezkumu napadeného rozhodnutí žalovaného správního orgánu vychází ze skutkového stavu v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Jak nicméně bylo již výše uvedeno, skutečnosti plynoucí z dokazování provedeného před krajským soudem, které se týkaly faktické realizace záměru přeložky VN na jiných pozemcích, nelze považovat za jediný (rozhodný) důvod, na němž je napadený rozsudek postaven, a nelze tedy ani vycházet z toho, že by rozhodnutí žalovaného podle krajského soudu obstálo jen z těchto důvodů.

[21] Jde-li pak o další otázku zdůrazňovanou stěžovatelů v kasační stížnosti, tedy že výstavba zmiňované přeložky VN byla provedena v rozporu s právními předpisy, nezbyvá než uzavřít, že ani ta nemůže na posouzení zákonnosti napadeného rozsudku cokoliv změnit. Nejenže totiž pro tuto otázku platí to, co bylo uvedeno shora ve vztahu ke změně skutkového stavu, především je ale třeba dát za pravdu krajskému soudu v tom, že v daném řízení nebyl oprávněn k přezkumu zákonnosti postupu osoby zúčastněné na řízení ve vztahu k realizaci uvedeného záměru (přeložky), který vůbec nebyl předmětem daného řízení. Související úvahy stěžovatelů, podle nichž se v daném případě nejednalo o nepodstatnou změnu stavby či zda lze danou stavbu legalizovat v rámci kolaudačního řízení, jsou totiž zcela mimoběžné s nynějším řízením a rozhodně nemohou vést k závěru o zrušení napadeného rozsudku krajského soudu. S kasační argumentací stěžovatelů uvedenou v rámci

pokračování

druhého a třetího okruhu kasačních námitek se tedy Nejvyšší správní soud nemohl ztotožnit.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené žádnou z přípustných kasačních námitek neshledal důvodnou, a proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, a nemají proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

[24] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo jen na náhradu nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Osobě zúčastněné na řízení v nyní projednávané věci však žádnou takovou povinnost soud neuložil. Nejvyšší správní soud zároveň neshledal důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by bylo namístež jí náhradu nákladů řízení přiznat. Proto (za použití § 120 s. ř. s.) právo na náhradu nákladů řízení osoba zúčastněná nemá.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 13. května 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu